

Oslo 22. mars 2019

Innspill til scenekunststrategi

Fagforbundet Teater og Scene organiserer medlemmer som arbeider teknisk, administrativt og kunstnerisk ved scenekunstvirksomheter i hele Norge. Våre medlemmer arbeider med produksjon og fremføring av scenekunst i en rekke fagområder på verksteder, i administrasjonen og i scenerommet.

Hva bidrar til å fremme produksjon og formidling i scenekunstfeltet?

Fagforbundet Teater og Scene (FTS) mener den viktigste forutsetningen for produksjon og formidling av scenekunst med høy kvalitet er trygge og forutsigbare rammevilkår. For å sikre kvalitet i alle ledd må de involverte ha tid og rom til utvikling av sin kompetanse. Innen de scenetekniske fagområdene er det mange yrker som ikke har et utdanningstilbud i Norge. Kunnskapen og kompetansen utvikles på arbeidsplassene. Også de som har et formelt utdanningstilbud utvikler sin kompetanse i virksomhetene, blant annet gjennom inntak og oppfølging av lærlinger.

FTS registrerer at det er omfattende bruk av midlertidige ansatte og innleide arbeidstakere innen scenekunstmrådet. Dette begrunnes med den usikkerheten teatrene opplever når bevilgende myndigheter varsler mindre offentlige investeringer i virksomhetene i fremtiden. Sett i sammenheng med at kompetansen i større grad skapes i virksomhetene enn i utdanningsinstitusjonene er dette svært bekymringsfullt.

Å bli dyktig innen et fagfelt handler om å praktisere faget sitt, og særlig gjelder dette våre medlemmer som bidrar med håndverksfaglig kompetanse. Kontinuerlig praktisering av faget sikrer høyere produktivitet og verdiskapning fra de ansatte. FTS mener at faste, hele stillinger innen kulturfeltet ikke bare sikrer høyere produksjon, men også øker kvaliteten på prosessene og sluttproduktet fordi det skaper sterkere fagmiljøer ved hver enkelt arbeidsplass.

Det frie scenekunstfeltet er tjent med at de større institusjonene har trygg og stabil finansiering. Som FTS skrev i høringsinnspill til kulturmeldingen, foregår det erfaringsutveksling og kompetanseoverføring mellom institusjonene og det frie feltet. Lokaler, verksteder, fagmiljøer og utstyrsparker ved institusjonene utgjør en infrastruktur som det frie feltet har nytte av i sitt arbeid. Det konstrueres ofte et bilde der institusjonene og det frie scenekunstfeltet settes opp mot hverandre. FTS mener derimot at svekket finansiering til institusjonene også rammer det frie scenekunstfeltet, og tilsvarende at bredden som det frie feltet representerer ikke er mulig å opprettholde uten de større scenekunstinstitusjonene.

Samarbeid i scenekunstfeltet

Økt samarbeid mellom teatrene gjennom felles produksjon og programmering kan i utgangspunktet høres ut som en god og kostnadsbesparende idé. Problemet er at det reelt sett blir færre forestillinger produsert, noe som begrenser mangfoldet som i dag finnes i det produksjonsvolumet de offentlig støttede scenekunstvirksomhetene har. En annen utfordring er hvordan antall samarbeidsprosjekter

påvirker kompetansen i virksomhetene. FTS ser fordeler ved den erfaringsutvekslingen som skjer mellom arbeidstakere på arbeidsplasser som samarbeider, men frykter samtidig at kompetansen i virksomhetene bygges ned når man skaper færre produksjoner.

FTS er positive til utviklingen i teaterfeltet de senere årene, der partene tar felles ansvar for å profesjonalisere planlegging av arbeidstid og bemanning. Dette har vært med på å sikre en større demografisk variasjon i arbeidsstokken. Når teatrene nå pålegges å samarbeide mer enn før, vil dette føre til økt reisevirksomhet for flere ansatte. FTS frykter at det vil bli vanskeligere å kombinere en jobb i teater med familie- og omsorgsforpliktelser. Og at mer samarbeid vil gjøre det vanskeligere for eldre arbeidstakere å stå lenge i jobb da økt reisevirksomhet påfører arbeidstakerne ekstra belastninger. I sum vil denne utviklingen være negativ for arbeidsmiljøet og føre til at teatrene i mindre grad vil være attraktive arbeidsplasser.

Scenekunstfeltet i fremtiden

Scenekunstinstitusjonene er vitale deler av den infrastrukturen i samfunnet som har som oppgave å legge til rette for frie ytringer. Det er viktig at Kulturdepartementet bygger opp under prinsippet om at scenekunst er frie ytringer som beskyttes av Grunnloven. Samtidig må prinsippet om «armlengdes avstand» mellom bevilgende myndigheter og kunstinstitusjonene forankres i lovverket.

I regjeringens kulturmelding *Kulturens kraft* legges det stor vekt på kunst og kultur som ytringer med samfunnsbyggende kraft og viktigheten av en kulturpolitikk som bygger på toleranse og ytringsfrihet. De siste ukene og månedene har det pågått en viktig debatt om nettopp disse temaene, med spesielt fokus på teaterfeltet. I et stadig mer sammensatt mediebilde der et økende antall aktører slåss om publikums oppmerksomhet, er det betryggende å se at teater som kunstart fortsatt evner å løfte viktige problemstillinger inn i samfunnsdebatten. FTS mener dette viser at scenekunstfeltet er en viktig samfunnsaktør, noe som bør avspeiles i scenekunststrategien.

Henriette Jevnaker
Foreningsleder